

คู่มือการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองชะอำ
ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.๒๕๖๕

โดย งานวินัยและคดี กลุ่มงานนิติการ
สำนักปลัดเทศบาล
เทศบาลเมืองชะอำ

คำนำ

คู่มือการปฏิบัติงานเล่มนี้ งานวินัยและคดี กลุ่มงานนิติการ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองชะอำ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการปรับทางวินัย ซึ่งเป็นภารกิจหน้าที่ใหม่ซึ่งเจ้าหน้าที่สังกัดหน่วยงานของรัฐหลายหน่วยงาน รวมทั้งเทศบาลเมืองชะอำ ต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นวินัย พ.ศ. ๒๕๖๕ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวมีที่มาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ บัญญัติให้รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิต หรือการประกอบอาชีพ โดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นการแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชน เข้าถึงตัวบทกฎหมายต่างๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมาย ได้อย่างถูกต้อง ก่อนการตรากฎหมายฉบับใด รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟัง ความคิดเห็นและการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมาย ทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกกรอบระยะเวลา ที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยรัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการ ในกฎหมายเฉพาะกรณีที่จะต้องกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และระยะเวลา ในการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะ ความผิดร้ายแรง ดังนั้น ในการตรากฎหมายฉบับนี้จึงได้นำหลักการตามรัฐธรรมนูญดังกล่าว มาเป็นเจตนารมณ์ ของกฎหมาย โดยบัญญัติให้การกระทำความผิดทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวและโทษปรับทางปกครอง ในบางเรื่องเป็นความผิดทางวินัย รวมทั้งได้มีการออกกฎกระทรวงและระเบียบมากำหนดแนวทางปฏิบัติ เกี่ยวกับการดำเนินคดีความผิดเป็นวินัย นอกจากนี้กระทรวงต่างๆ ยังได้ออกประกาศกำหนดตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นวินัยในความผิดตามกฎหมายต่างๆ จำนวนมากเพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายดังกล่าว

งานวินัยและคดี กลุ่มงานนิติการ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองชะอำ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของเทศบาลเมืองชะอำผู้ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งบุคคลผู้สนใจ ศึกษาค้นคว้าตามสมควร ในการนำไปใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานและการศึกษาค้นคว้า โดยหากข้อมูล ในคู่มือมีข้อบกพร่องไม่สมบูรณ์หรือผิดพลาดประการใด งานวินัยและคดี กลุ่มงานนิติการ สำนักปลัดเทศบาล เทศบาลเมืองชะอำ ผู้จัดทำก็ขอถือโอกาสขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

สารบรรณ

เรื่อง	หน้า
๑. ที่มาในการตรากฎหมาย	๑
๒. เจตนารมณ์ในการตรากฎหมาย	๑
๓. ระยะเวลาบังคับใช้ของกฎหมาย	๒
๔. สาระสำคัญของกฎหมาย	
๔.๑ นิยามศัพท์	๒
๔.๒ ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ	๓
๔.๓ หลักการและผลของกฎหมาย	๓
๔.๔ การพิจารณากำหนดจำนวนค่าปรับเป็นพินัย	๓
๔.๕ การผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย	๓
๔.๖ การขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดและการขอทำงาน บริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย	๓
๔.๗ ระยะเวลาที่มีคำสั่งปรับและอายุความฟ้องคดี	๔
๔.๘ ระยะเวลาบังคับคดี	๔
๔.๙ การรายงานผลการปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่	๔
๕. กระบวนพิจารณาคดีความผิดทางพินัย	
๕.๑ การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง	๔
๕.๒ รูปแบบคำสั่งปรับเป็นพินัยและการส่งคำสั่ง	๔
๕.๓ กรณีปฏิเสธข้อกล่าวหา หรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย	๕
๕.๔ เขตอำนาจศาล และการดำเนินกระบวนพิจารณาคดีในศาล	๕
๕.๕ การไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาที่ให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย	๕
๕.๖ การอุทธรณ์คำพิพากษา	๕

๕.๗ การยุติความผิดทางพินัย	๖
๕.๘ ข้อห้ามบันทึกประวัติอาชญากรรม ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย	๖
๕.๙ รายได้ที่เป็นค่าปรับเป็นพินัย	
๖. บัญชีรายชื่อกฎหมาย(ที่มีอยู่แล้ว)ที่เปลี่ยนโทษปรับเป็นพินัย	
๖.๑ บัญชี ๑	๖
๖.๒ บัญชี ๒	๗
๖.๓ บัญชี ๓	๗
๖.๔ แผนผังประเภทและที่มาของกฎหมายความผิดเป็นพินัย	๘

แนวทางปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่เทศบาลเมืองชะอำ ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.๒๕๖๕

๑. ที่มาในการตรากฎหมาย

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับพุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๗๗ บัญญัติว่า รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็นและยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้า เพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชน และดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่างๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับรัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบรวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้วรัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายทุกรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป รัฐพึงใช้ระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเฉพาะกรณีที่สำคัญ พึงกำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ และระยะเวลาในการดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ที่บัญญัติไว้ในกฎหมายให้ชัดเจน และพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง

๒. เจตนารมณ์ในการตรากฎหมาย

ในการตราและประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ.๒๕๖๕ มีเจตนารมณ์ตามหมายเหตุท้ายพระราชบัญญัติว่า “เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ โดยที่มาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ได้บัญญัติให้รัฐพึงกำหนดโทษอาญาเฉพาะความผิดร้ายแรง ประกอบกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายได้กำหนดให้มีการปรับปรุงกฎหมายในการกำหนดโทษอาญาให้ เหมาะสมกับสภาพความผิดหรือกำหนดมาตรการลงโทษให้เหมาะสมกับการกระทำความผิด และฐานะของผู้กระทำความผิดเพื่อมิให้บุคคลต้องรับโทษหนักเกินสมควรหรือต้องรับภาระในการรับโทษที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากฐานะทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกัน เนื่องจาก กรณีที่กฎหมายกำหนดโทษปรับผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีย่อมสามารถชำระค่าปรับได้ แต่ผู้มีฐานะยากจน และไม่อยู่ในฐานะที่จะชำระค่าปรับได้จะถูกกักขัง แทนค่าปรับอันกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างรุนแรง ประกอบกับเมื่อคำนึงถึงข้อห้ามหรือข้อบังคับที่ กฎหมายกำหนดให้ประชาชนต้องปฏิบัติหรือไม่ปฏิบัติแล้ว จะพบว่ามีข้อห้ามหรือข้อบังคับจำนวนมากอาจรุกร้า เข้าไปในสิทธิพื้นฐานหรือสร้างภาระอันเกินสมควรแก่ประชาชน และนับวันจะมีกฎหมายตราออกมากำหนดการกระทำให้เป็นความผิดมากขึ้น หลายกรณีทำให้ประชาชนกลายเป็นผู้กระทำความผิดเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์

บางกรณีกระทำไปเพราะความยากจนเหลือทนทาน และเมื่อได้กระทำความผิดแล้ว ก็ต้องถูกนำตัวเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทางอาญา เช่น ถูกจับกุม คุมขัง พิมพ์ลายนิ้วมือและลงบันทึกประวัติอาชญากร เป็นประวัติติดตัวตลอดไป และในที่สุดไม่ว่าผู้นั้นจะเป็นผู้กระทำความผิดหรือไม่ กระบวนการที่กล่าวมา ย่อมสร้างรอยต่างให้เกิดแก่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้ามีทางใดที่จะป้องกันมิให้ประชาชน จะต้องตกเข้าสู่กระบวนการนั้นได้ จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนและขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคม ลงได้ตามสมควร แม้ว่าการกำหนดมาตรการอันเป็นโทษที่ผู้กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องมิเพื่อให้กฎหมายมีสภาพบังคับแต่โทษนั้น ก็ไม่จำเป็นต้องใช้โทษอาญาเสมอไป ซึ่งนานาประเทศได้เริ่มปรับเปลี่ยนบทลงโทษจากความผิดอาญา เป็นมาตรการอื่นที่มีโทษอาญามากขึ้น รวมทั้งการใช้มาตรการอื่นแทนการลงโทษทางอาญา เช่น การคุมประพฤติ กรณีจึงสมควรที่ประเทศไทยจะพัฒนากฎหมายไทยให้สอดคล้องกับนานาประเทศ และเกิดประโยชน์แก่ประชาชนยิ่งขึ้น โดยปรับเปลี่ยนโทษอาญาบางประการที่มุ่งต่อการปรับเป็นเงิน ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติเปลี่ยน เป็นมาตรการปรับเป็นพินัยที่สร้างขึ้นใหม่ให้มีสภาพเป็นโทษอาญา โดยกำหนดหลักเกณฑ์ให้ใช้ดุลพินิจกำหนดค่าปรับที่ต้องชำระให้เหมาะสมกับสภาพความร้ายแรงแห่งการกระทำ และฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดให้สอดคล้องกัน และในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่มีเงิน ชำระค่าปรับอาจขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนการชำระค่าปรับได้ โดยไม่มีการกักขังแทนค่าปรับดังเช่นที่เป็นอยู่ในคดีอาญา การเปลี่ยนสภาพบังคับไม่ให้เป็นโทษอาญาโดยกำหนดวิธีการดำเนินการขึ้นใหม่เป็นการเฉพาะนี้ ย่อมจะช่วยให้ประชาชนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิด ไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการทางอาญาและไม่มีประวัติอาชญากรรมติดตัวอีกต่อไป การเปลี่ยนแปลงเช่นนี้ จะเป็นกลไกทางกฎหมายเพื่อสร้างความเป็นธรรม และขจัดความเหลื่อมล้ำทางสังคมและส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นตามเจตนารมณ์ของมาตรา ๗๗ และมาตรา ๒๕๘ ค. ด้านกฎหมาย(๑) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและแผนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย นอกจากนั้นสำหรับกฎหมายบางฉบับที่กำหนดให้มีโทษทางปกครอง แต่บัญญัติให้ฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา เพื่อบังคับชำระค่าปรับทางปกครองไว้แล้ว สมควรเปลี่ยนโทษดังกล่าว เป็นมาตรการปรับเป็นพินัยเช่นเดียวกันจึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

๓. ระยะเวลาบังคับใช้ของกฎหมาย

มาตรา ๒ บัญญัติให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสองร้อยสี่สิบวันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป เว้นแต่บทบัญญัติแห่งมาตรา ๓๗ และมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป (ประกาศในราชกิจจานุเบกษาวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๕) ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวย่อมหมายความว่า กฎหมายฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๖ เป็นต้นไป ยกเว้นในเรื่องการกำหนดให้ผู้มีอำนาจ ออกกฎกระทรวง ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ดำเนินการออกกฎกระทรวง ระเบียบ ฯลฯ ให้แล้วเสร็จและประกาศในราชกิจจานุเบกษา บังคับใช้ให้ทันภายในเวลา ๒๔๐ วันดังกล่าว ตามมาตรา ๓๗ และในเรื่องกำหนดให้นายกรัฐมนตรีแต่งตั้ง

คณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่ง มีจำนวนตามที่เห็นสมควรเพื่อให้คำแนะนำและคำปรึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ ตามมาตรา ๓๘ วรรคหนึ่ง ซึ่งทั้งสองเรื่องจะมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๖๕ เป็นต้นไป (เป็นวันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา)

๔.สาระสำคัญของกฎหมาย

๔.๑ นิยามศัพท์ ของกฎหมายที่สำคัญได้บัญญัติไว้ใน มาตรา ๓ ว่า “ปรับเป็นพินัย” หมายความว่า สิ่งให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยไม่เกินที่กฎหมายกำหนด “ความผิดทางพินัย” หมายความว่า การกระทำหรืองดเว้นการกระทำอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและกฎหมายนั้นบัญญัติให้ต้องชำระค่าปรับเป็นพินัย

๔.๒ ผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติ มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติและมีอำนาจออก กฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัติ

๔.๓ หลักการและผลของกฎหมาย มาตรา ๕ ได้บัญญัติหลักการที่สำคัญไว้ ๓ ประการ คือ

- ๑) การปรับเป็นพินัยตามกฎหมายทั้งปวง ให้ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
- ๒) ไม่ให้ถือว่าการปรับเป็นพินัยหรือคำสั่งปรับเป็นพินัยนั้นเป็นการกระทำทางปกครองหรือเป็นคำสั่งทางปกครอง
- ๓) การปรับเป็นพินัยไม่เป็นโทษอาญา มาตรา ๗ บัญญัติให้ผู้กระทำความผิดทางพินัยต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยตามจำนวนเงินที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนด ตามวิธีการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ แต่ต้องไม่เกินจำนวนสูงสุดที่กฎหมายกำหนดได้ไว้ ซึ่งความผิดทางพินัยบัญญัติไว้เว้นแต่พระราชบัญญัตินี้จะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

๔.๔ การพิจารณากำหนดจำนวนค่าปรับเป็นพินัย มาตรา ๙ บัญญัติให้พิจารณาให้เหมาะสมกับข้อเท็จจริง ต่อไปนี้

- ๑) ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดขึ้นแก่ชุมชนหรือสังคมจากการกระทำความผิดทางพินัย และพฤติการณ์อื่นอันเกี่ยวกับสภาพความผิดทางพินัย
- ๒) ความรู้ผิดชอบ อายุ ประวัติ ความประพฤติ สถิติปัญหา การศึกษาอบรม สุขภาพ ภาวะแห่งจิต นิสัย อาชีพ สิ่งแวดล้อม การกระทำความผิดซ้ำ และสิ่งอื่นทั้งปวงเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดทางพินัย
- ๓) ผลประโยชน์ที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยหรือบุคคลอื่นได้รับจากการกระทำความผิดทางพินัย
- ๔) สถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย

๔.๕ การผ่อนชำระค่าปรับเป็นพินัย มาตรา ๙ วรรคสอง บัญญัติว่า ถ้าผู้กระทำความผิดทางพินัยร้องขอและเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ ศาลเห็นว่าผู้กระทำความผิดไม่อาจชำระค่าปรับในคราวเดียวได้ เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลจะให้ผ่อนชำระก็ได้ และในกรณีเช่นนั้นหากผู้กระทำความผิดทางพินัยผิดนัดงวดหนึ่งงวดใดโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้การผ่อนชำระเป็นอันยกเลิกและผู้กระทำความผิดต้องชำระค่าปรับเป็นพินัยที่ยังค้างชำระอยู่ ให้ครบถ้วนภายในเวลาที่เจ้าหน้าที่ของรัฐหรือศาลกำหนด หากไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๓๐ แล้วแต่กรณี วรรคสาม รัฐมนตรีผู้รักษาการตามกฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะวางระเบียบเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การกำหนดค่าปรับเป็นพินัยตามวรรคหนึ่ง และการผ่อนชำระตามวรรคสองเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งต่อพระราชบัญญัตินี้และระเบียบของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๘ วรรคสอง ก็ได้

๔.๖ การขอให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด และการขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัย ตามมาตรา ๑๐ บัญญัติว่า กรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดา และกระทำความผิดทางพินัยเพราะเหตุแห่งความยากจน เหลือทนทานหรือเพราะความจำเป็นอย่างแสนสาหัสในการดำรงชีวิต ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องเพื่อให้กำหนดค่าปรับเป็นพินัยต่ำกว่าที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดทางพินัยผู้ใดเป็นบุคคลธรรมดาและไม่มีเงินชำระค่าปรับเป็นพินัย ผู้นั้นอาจยื่นคำร้องโดยแสดงเหตุผลอันสมควร เพื่อขอทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์แทนค่าปรับเป็นพินัยได้

๔.๗ ระยะเวลาที่มีคำสั่งปรับและอายุความฟ้องคดี มาตรา ๑๑ ในคดีความผิดทางพินัย ถ้ามีได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัยหรือฟ้องภายในกำหนด สองปีนับแต่วันกระทำความผิดเป็นอันขาดอายุความ เว้นแต่ กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางพินัยจะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น

๔.๘ ระยะเวลาบังคับคดี มาตรา ๑๒ เมื่อได้มีคำสั่งหรือคำพิพากษาอันเป็นที่สุด ให้ผู้ใดชำระค่าปรับเป็นพินัย ถ้าผู้นั้นมิได้ชำระหรือชำระค่าปรับเป็นพินัยแล้วแต่ยังไม่ครบถ้วน และเกินห้าปีนับแต่วันที่ มีคำสั่งหรือคำพิพากษาดังกล่าว จะบังคับตามคำสั่งหรือคำพิพากษาคือผู้นั้นมิได้ เว้นแต่กรณีได้มีการยึดหรืออายัดไว้แล้วภายในกำหนดเวลาดังกล่าว

๔.๙ การรายงานผลการปรับเป็นพินัยของเจ้าหน้าที่ มาตรา ๑๓ ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้สั่งปรับเป็นพินัยรายงานการสั่งปรับเป็นพินัยให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่ตนสังกัดทราบ และให้หน่วยงานของรัฐจัดทำสรุปผลการปรับเป็นพินัยของหน่วยงานนั้นแล้ว เผยแพร่ผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้ประชาชนทราบเป็นประจำทุกปี

๕) กระบวนพิจารณาคดีความผิดทางวินัย

๕.๑ การให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาชี้แจง มาตรา ๑๙ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยหรือมีการกล่าวหาหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ พบเห็นว่ามีกระทำความผิดทางวินัยไม่ว่าความผิดนั้นจะเกิดขึ้นในท้องที่ใด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐาน และต้องให้โอกาสผู้ถูกกล่าวหาได้ชี้แจงหรือแก้ข้อกล่าวหาตามสมควร ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

๕.๒ รูปแบบคำสั่งปรับเป็นพินัยและการส่งคำสั่งตามมาตรา ๒๐ เมื่อได้ดำเนินการตามมาตรา ๑๙ และเจ้าหน้าที่ของรัฐมีพยานหลักฐานเพียงพอว่าผู้ใดกระทำความผิดทางวินัย ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีคำสั่งปรับเป็นพินัย และส่งคำสั่งให้ผู้นั้นทราบทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับไปยังที่อยู่ปรากฏตามหลักฐานทางทะเบียน ตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎรของผู้ถูกกล่าวหาหรือตามที่ได้แจ้งไว้ต่อหน่วยงานของรัฐ และให้ถือว่าผู้นั้นได้รับแจ้งตั้งแต่วันครบสิบห้าวันนับแต่วันที่ปรากฏในทะเบียนตอบรับมาตรา ๒๑ คำสั่งปรับเป็นพินัยให้ทำเป็นหนังสือโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(๑) ข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการกระทำอันเป็นความผิดทางวินัย

(๒) อัตราค่าปรับเป็นพินัยที่กฎหมายบัญญัติ และจำนวนค่าปรับเป็นพินัยที่เจ้าหน้าที่ของรัฐกำหนดให้ต้องชำระ

(๓) ระยะเวลาที่ต้องชำระซึ่งต้องไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน แต่ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง

(๔) กระบวนการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องดำเนินการต่อไป ถ้าผู้ถูกกล่าวหาปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด

(๕) สิทธิในการขอผ่อนชำระตามมาตรา ๙ วรรคสอง หรือการยื่นคำร้องขอต่อศาลตามมาตรา ๑๐ (กรณีขอให้ปรับต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนดและขอทำงานบริการสังคมฯ)

(๖) รายละเอียดอื่นใดที่เห็นสมควรอันจะทำให้ผู้ถูกกล่าวหาเข้าใจสภาพแห่งการกระทำ ความผิดหรือที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ถูกกล่าวหา

๕.๓ กรณีปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับเป็นพินัย มาตรา ๒๓ ในกรณีที่ถูกกล่าวหา ตามมาตรา ๒๐ ปฏิเสธข้อกล่าวหาหรือไม่ชำระค่าปรับ เป็นพินัยภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐสรุปข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย พยานหลักฐานและส่งสำนวนให้พนักงานอัยการ เพื่อดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลต่อไป เว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายซึ่งบัญญัติความผิดทางวินัยได้บัญญัติให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีอำนาจดำเนินการฟ้องคดีต่อศาลได้เอง เจ้าหน้าที่ของรัฐอาจดำเนินการฟ้องคดีโดยไม่ต้องส่งให้พนักงานอัยการ

๕.๔ เขตอำนาจศาลและการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีในศาล มาตรา ๒๘ ให้ศาลแขวง ศาลจังหวัด ศาลอาญาที่มีเขตอำนาจ หรือศาลชำนาญพิเศษ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้นเป็น ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีความผิดทางพินัย วิธีพิจารณาความผิดทางพินัย ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ของประธานศาลฎีกา โดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาข้อบังคับ ตามวรรคสอง ต้องคำนึง ถึงความสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม และไม่เป็นภาระแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องจนเกินสมควร และจะกำหนดให้ ศาลพิจารณาลับหลังจำเลยก็ได้ แต่ไม่ว่ากรณีจะเป็นประการใดจำเลยมีสิทธิแต่งตั้งทนายความ หรือบุคคลอื่น ซึ่งมีคุณสมบัติตามที่กำหนดในข้อบังคับให้มาต่อสู้คดีแทนได้ โดยมีให้ถือว่าเป็นการพิจารณาลับหลังจำเลย และในการส่งเอกสารให้กำหนดให้สามารถส่งทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศอื่น ที่เหมาะสมได้ด้วย ในกรณีสมควรจะกำหนดค่าฤชาธรรมเนียมในการบังคับคดีไว้ด้วยก็ได้ ข้อบังคับดังกล่าว เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้ มาตรา ๒๙ เมื่อความผิดทางพินัยเกิดขึ้น อ้างหรือเชื่อว่าเกิดขึ้นในเขตอำนาจของศาลใดให้ฟ้องที่ศาลนั้น แต่ถ้าความผิดทางพินัยเกิดขึ้นในหลายท้องที่ ให้ฟ้องต่อศาลที่มีเขตอำนาจในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งได้

๕.๕ การไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษาที่ให้ชำระค่าปรับเป็นพินัยมาตรา ๒๘ ผู้ใดต้องคำ พิพากษาให้ชำระค่าปรับเป็นพินัย ไม่ชำระค่าปรับภายในเวลาที่ศาลกำหนด ให้ศาลมีอำนาจออกหมาย บังคับคดีเพื่อยึดทรัพย์สินหรืออายัดสิทธิเรียกร้องในทรัพย์สินของผู้นั้นเพื่อชำระค่าปรับเป็นพินัย

๕.๖ การอุทธรณ์คำพิพากษามาตรา ๓๒ ห้ามมิให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาล ในปัญหาข้อเท็จจริงและจำนวนค่าปรับเป็นพินัย ผู้กระทำความผิดทางพินัยมีสิทธิอุทธรณ์ปัญหาข้อกฎหมาย ตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับที่ออก ตามมาตรา ๒๘ เงื่อนไขดังกล่าวต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมต่อ ผู้อุทธรณ์และสังคมโดยรวมในการรับภาระค่าใช้จ่ายประกอบกัน คำพิพากษาของศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

๕.๗ การยุติความผิดทางพินัย มาตรา ๓๓ คดีความผิดทางพินัยเป็นอันยุติ ด้วยเหตุ ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมีการชำระค่าปรับเป็นพินัยหรือทำงานบริการสังคมหรือทำงานสาธารณประโยชน์ แทนค่าปรับเป็นพินัยครบถ้วนแล้ว

(๒) โดยความตายของผู้กระทำความผิดทางพินัย

(๓) เมื่อมีการเปรียบเทียบความผิดอาญาตามมาตรา ๑๖ (๔)

(๔) เมื่อคดีขาดอายุความตามมาตรา ๑๑ หรือพ้นกำหนดเวลาตามมาตรา ๑๒ แล้วแต่กรณี

๕.๘ ข้อห้ามบันทึกประวัติอาชญากรรมตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย มาตรา ๓๔ ห้ามมิให้ หน่วยงานของรัฐบันทึกการกระทำความผิดทางพินัยของบุคคลใดรวม ไว้ในบันทึกประวัติอาชญากรรม หรือในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรม มาตรา ๔๗ บรรดาความผิดอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย ตามพระราชบัญญัตินี้ หากมีการบันทึกประวัติอาชญากรรมของบุคคลผู้กระทำความผิดหรือมีการบันทึก

ไว้ในฐานะเป็นประวัติอาชญากรรมให้ประวัตินั้นเป็นอันสิ้นผล และจะนำไปใช้ยันบุคคลนั้นในทางที่เป็นโทษมิได้ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๓๔ ให้หน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่และอำนาจจัดทำหรือจัดเก็บประวัติอาชญากรรมตามวรรคหนึ่ง ลบข้อมูลความผิดทางอาญาที่เปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยของบุคคลที่ถูกบันทึกในประวัติอาชญากรรมสำหรับความผิดนั้น ให้แล้วเสร็จภายในสามร้อยหกสิบห้าวันนับแต่วันที่ความผิดอาญานั้นเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัย

๕.๙ รายได้ที่เป็นค่าปรับทางพินัย มาตรา ๓๖ ค่าปรับเป็นพินัยให้นำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน เว้นแต่กฎหมายซึ่งบัญญัติ ความผิดทางพินัยหรือกฎหมายอื่นจะบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

๖. บัญชีรายชื่อกฎหมาย(ที่มีอยู่แล้ว)ที่เปลี่ยนโทษปรับเป็นการปรับเป็นพินัย รายชื่อกฎหมายที่เปลี่ยนโทษปรับหรือโทษปรับทางปกครองเป็นการปรับทางพินัยได้บัญญัติไว้ในบทเฉพาะกาล โดยแบ่งออกเป็น ๓ บัญชี ดังนี้

บัญชี ๑ มาตรา ๓๙ บัญญัติ รายชื่อกฎหมายที่เปลี่ยนความผิดทางอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวเป็นความผิดทางพินัยไว้ในบัญชี ๑ โดยให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด ๓๖๕ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งวันที่มีผลบังคับใช้จะเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ประกอบด้วยกฎหมายรวมทั้งสิ้น ๑๖๘ ฉบับ ซึ่งมีกฎหมายสำคัญๆที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ.๒๕๔๖
๒. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๐
๓. พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗
๔. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ.๒๕๒๘
๕. พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ.๒๕๔๒
๖. พระราชบัญญัติการชุดดินถมดิน พ.ศ.๒๕๔๓
๗. พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.๒๕๓๕
๘. พระราชบัญญัติการฃาปนกิจสงเคราะห์ พ.ศ.๒๕๔๕
๙. พระราชบัญญัติควบคุมการโฆษณาโดยใช้เครื่องขยายเสียง พ.ศ.๒๕๔๓
๑๐. พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.๒๕๒๒
๑๑. พระราชบัญญัติทะเบียนพาณิชย์ พ.ศ.๒๕๔๙
๑๒. พระราชบัญญัติทางหลวง พ.ศ.๒๕๓๕
๑๓. พระราชบัญญัติบัตรประจำตัวประชาชน พ.ศ.๒๕๒๖

๑๔. พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ.๒๕๖๒

๑๕. พระราชบัญญัติภาษีป้าย พ.ศ.๒๕๑๐

๑๖. พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยฯ พ.ศ.๒๕๓๕

๑๗. พระราชบัญญัติหอพัก พ.ศ.๒๕๕๘ ฯลฯ

บัญชี ๒ มาตรา ๔๐ บัญญัติรายชื่อกฎหมายที่เป็นความผิดอาญาที่มีโทษปรับสถานเดียวตามบัญชี ๒ จำนวน ๓๓ ฉบับ ซึ่งจะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยก็ได้โดยการตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยในพระราชกฤษฎีกาจะเปลี่ยนเป็นความผิดทางพินัยในบางมาตราหรือทุกมาตรา และจะกำหนดเงื่อนไขในการเปลี่ยนเป็น ความผิดทางพินัยไว้ด้วยหรือไม่ก็ได้โดยมีกฎหมายสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ.๒๕๔๓

๒. พระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ.๒๕๒๐

๓. พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ.๒๕๓๕

๔. พระราชบัญญัติอาคารชุด พ.ศ.๒๕๒๒ ฯลฯ

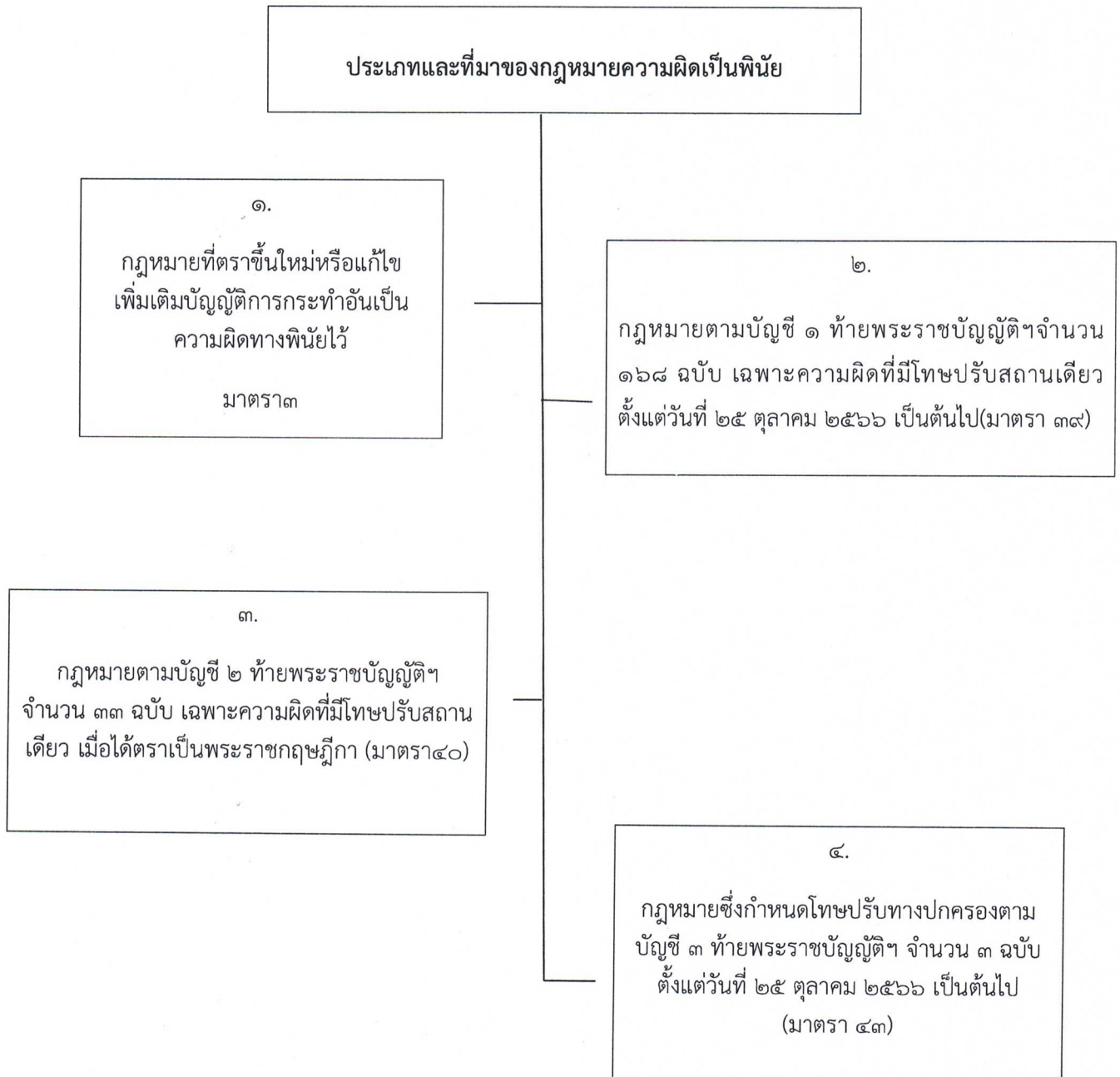
บัญชี ๓ มาตรา ๔๓ บัญญัติรายชื่อกฎหมายที่เปลี่ยนความผิดทางอาญาที่มีโทษปรับทางปกครอง เป็นความผิดทางพินัยไว้ในบัญชี ๓ โดยให้มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด ๓๖๕ วันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ซึ่งวันที่มีผลบังคับใช้จะเริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๖ ประกอบด้วย กฎหมายรวมทั้งสิ้น ๓ ฉบับ ได้แก่

๑. พระราชบัญญัติป่าชุมชน พ.ศ.๒๕๖๒

๒. พระราชบัญญัติเรือไทย พ.ศ.๒๕๘๑

๓. พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ.๒๕๖๒

สรุปประเภทและที่มาของกฎหมายความผิดทางพินัย ปรากฏตามแผนผังต่อไปนี้

- ส่งไปรษณีย์ ตามทะเบียนราษฎร์ และให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาได้รับทราบเมื่อพ้น 15 วัน

- กำหนดให้ผู้ถูกกล่าวหาชำระค่าปรับพินัย โดยมีกำหนดชำระ 15 วัน แต่ไม่เกิน 30 วัน

- หนังสือแจ้งข้อกล่าวหาเจ้าหน้าที่ต้องพิจารณาผลแห่งการกระทำว่ามีความผิดเป็นพินัยหรือไม่ ภายใน 30 วัน

- หากเจ้าหน้าที่ไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว สามารถขยายได้ 2 ครั้ง ๆ ละ ไม่เกิน 30 วัน

เริ่มการกล่าวหา

ยุติเรื่อง

พินัย 4

พินัย 8

พินัย 5

พินัย 1
พินัย 2
พินัย 3

ผู้ถูกกล่าวหาขอขยายระยะเวลาต่อเจ้าหน้าที่ได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พฤติการณ์สิ้นสุด

ผู้ถูกกล่าวหาขอขยายระยะเวลาต่อเจ้าหน้าที่ได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่พฤติการณ์สิ้นสุด

พินัย 6

พินัย 6

กรณีได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัย (พินัย 8) หรือคำพิพากษาเป็นที่สุด หากไม่ดำเนินการบังคับคดี หรือไม่ชำระ ภายใน 5 ปี จะบังคับกันอีกมิได้

ถ้ามิได้มีคำสั่งปรับเป็นพินัย (พินัย 8) หรือฟ้องร้องต่อศาลภายในกำหนด 2 ปี นับแต่วันกระทำความผิด คดีเป็นอันขาดอายุความ